

PODPORA NÁRODNÍM PARKŮM

My, níže podepsaní přírodovědci a specialisté v oblasti životního prostředí, jsme s napětím sledovali eliminaci rozsáhlého požáru v Národním parku České Švýcarsko. Cítili jsme s lidmi, kteří utrpěli škody na svých majetcích a ve svém podnikání.

Víme, že rozhodování o tom, jak omezovat rizika vzniku takových škod, je především věcí politiků. Zároveň však považujeme za nutné, aby takové rozhodování bylo založeno na věrohodných odborných podkladech a bylo systémovým spíše než účelovým řešením.

Nevylučujeme, že se k věci budou vyslovovat i laici a zástupci různých zájmových skupin. Proto je pro nás důležité se k věci společně vyjádřit s expertní vahou specialistů, zabývajících se naší přírodou. Oslovujeme tedy tímto prohlášením naši veřejnost a veřejnou správu ne jako zástupci zájmové skupiny, ale jako vědci a odborníci.

Příroda, může-li se přirozeně vyvíjet, vytváří pestré a stabilní systémy typu přirozených lesů, které jsou odolnější vůči rušivým vlivům než systémy umělé, například než monokulturní lesy. V České republice dnes existují čtyři velká území, ve kterých usilujeme o obnovu těchto odolných ekosystémů. Jsou to naše národní parky.

Efektivní cestou je nechat tuto obnovu přírodě. O to se snažíme v nejcennějších částech národních parků. Jedná se o oblasti, kde bychom mohli svými zásahy přírodním procesům obnovy spíše ublížit. Na zbytku plochy národních parků do přírodních procesů přiměřeně zasahujeme. Kde aktivně konat a kde ne, určuje příslušný zákon, odůvodněný odbornými argumenty. Ten byl v tomto směru také významně upraven v roce 2017. Jeho současného znění v oblasti cílů národních parků si vážíme a považujeme za vhodné jej takto ponechat i do budoucna.

Proces obnovy v národních parcích ještě nebyl dokončen, a proto mohl i jejich lesy úspěšně ohrozit kůrovec. Proto také tyto lesy těžce odolávají větrům. A právě proto, podpořen extrémním suchem a pravděpodobně způsoben lidskou nedbalostí, mohl řídit v Českém Švýcarsku tak rozsáhlý požár.

Příroda se liší od lidského světa i tím, že nezná slovo škoda. Laviny, povodně nebo požáry jsou v ní přirozenými ději, které vytvářejí nové příležitosti pro život. I požár v Českém Švýcarsku nevytvořil přírodě škodu, ale pomohl právě procesům obnovy.

To, o co se snažíme dlouze a nákladně, udělal rychle: vytvořil prostor pro vznik budoucího lesa, ve kterém to již požáry, kůrovec či vichřice nebudou mít tak snadné. A lidé a jejich majetky budou před požáry a dalšími riziky ve větším bezpečí.

Odumřelé stromy i produkty jejich rozpadu do bezzásahových zón národních parků patří. Pod jejich záštitou vyrostle les, který bude pestřejší a bude mít větší sílu chránit sebe i nás. Pokud Správa Národního parku České Švýcarsko nechávala odumřelý les bez zásahu, pak nejen jednala v respektu k zákonům a vlastním povinnostem, ale také v našem dlouhodobém zájmu.

O lesích je třeba přemýšlet v perspektivě, která přesahuje lidské generace. Nebylo by moudré, kdybychom pod vlivem akutně působících emocí na tuto perspektivu zapomněli a pokoušeli se změnit zákonem daný režim v bezzásahových zónách.

Smyslem obnovy přirozených přírodních systémů je - mimo jiné - právě prevence škod, které vznikají lidem a podnikání. Žádáme proto veřejnost i veřejnou správu, aby i nadále podporovala tento lidem prospěšný proces, svěřený do rukou odborníků na správách národních parků.

Autoři prohlášení:

RNDr. Jiří Plamínek, CSc., člen vědecké rady Krkonošského národního parku

Ing. Michael Hošek, Prezident EUROPARC Federation

Mgr. Jan Dušek, ředitel INTEGRA Group

Souhlas s tímto prohlášením potvrdili:

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc., Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity

Mgr. Václav Beran, Muzeum města Ústí nad Labem & ALKA Wildlife o.p.s.

Jaromír Bláha, expert na ochranu lesů Hnutí DUHA

doc. Ing. MgA. David Boukal, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity & Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR

prof. Mgr. et Mgr. Josef Bryja, Ph.D., Ústav biologie obratlovců AV ČR, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Mgr. Lukáš Čížek, Ph.D., Biologické centrum AV ČR

prof. em. Dr. habil. Elmar Csaplovics, předseda vědecké rady národních parků České Švýcarsko a Saské Švýcarsko

Ing. Jiří Dlouhý, Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, předseda Společnosti pro trvale udržitelný život

Ing. Jan Drozd, lesník a bývalý vedoucí odboru péče o les Správy Národního parku České Švýcarsko

prof. Ing. Josef Fanta, CSc., Botanický ústav AV ČR Průhonice - Platforma pro krajinu

prof. Ing. Mgr. Jan Frouz, CSc., Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy & Biologické centrum AV ČR

Mgr. Lenka Fryčová, vedoucí českého zastoupení WWF
Mgr. MgA. Radim Hédl, Ph.D., Botanický ústav AV ČR
prof. RNDr. Tomáš Herben, CSc., Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
Ing. Libor Hort, předseda Rady Národního parku České Švýcarsko
doc. RNDr. Jan Hradecký, Ph.D., děkan Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity
prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc., Česká geologická služba, předseda národního komitétu Long-Term Ecological Monitoring (LTER)
RNDr. Tomáš Chuman, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
prof. RNDr. Milan Chytrý, Ph.D., ředitel Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně
Ing. David Janík, Ph.D., Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví
RNDr. Alena Klvaňová, Ph.D., manažerka Celoevropského monitoringu běžných druhů ptáků (PECBMS; Pan-European Common Bird Monitoring Scheme)
Mgr. Vojtěch Kotecký, Ph.D., Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy
prof. RNDr. František Krahulec, CSc., Botanický ústav AV ČR
PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D., Katedra environmentálních studií, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně
Ing. Kamil Král, Ph.D., Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví
RNDr. Zdenka Křenová, Ph.D., Ústav výzkumu globální změny AV ČR & Ústav pro životní prostředí, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
doc. RNDr. Karel Kubát, CSc., Česká botanická společnost
RNDr. Miroslav Kundra, ředitel strategického rozvoje Nadace Partnerství
Mgr. Miroslav Kutal, Ph.D., Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně & Hnutí DUHA
Ing. Pavel Lustyk, Ph.D., metodický garant mapování a monitoringu biotopů soustavy Natura 2000
Filip Molčan, člen rady Národního parku České Švýcarsko
prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr.h.c.
Ing. Jana Moravcová, ředitelka Beleco z.s.
Mgr. Filip Oulehle, Ph.D., Česká geologická služba
Ing. Jan Pergl, Ph.D., Botanický ústav AV ČR
RNDr. Petr Petřík, Ph.D., koordinátor Platformy pro krajinu, Botanický ústav AV ČR
RNDr. Vlastimil Pilous, člen vědecké rady Krkonošského národního parku
RNDr. David Pithart, CSc., předseda Koalice pro řeky
doc. Mgr. Petr Pokorný, Ph.D., ředitel Centra pro teoretická studia, společného pracoviště Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR
Ing. Tomáš Pospíšil, místopředseda Pro Silva Bohemica, z.s. & Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně
prof. RNDr. Karel Prach, CSc., Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity & Botanický ústav Třeboň
Mgr. Ondřej Přibyla, ředitel faktaoklimatu.cz
prof. RNDr. Petr Pyšek, CSc., Botanický ústav AV ČR & Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
prof. Mgr. Jiří Reif, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
RNDr. Antonín Reiter, Ph.D., Jihomoravské muzeum ve Znojmě, člen rady národního parku
RNDr. Dušan Romportl, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy & Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví
RNDr. Petr Roth, CSc., konzultant
PhDr. Ivan Rynda, Fakulta humanitních studií UK, předseda environmentální sekce Českého komitétu pro UNESCO
RNDr. Jiří Sádlo, CSc., Botanický ústav AV ČR
RNDr. Ondřej Sedláček, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy & Ochrana fauny ČR, o.p.s.
Ing. Jiří Schneider, Ph.D., děkan, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Mendelova univerzita v
prof. Ing. Petr Sklenička, CSc., rektor České zemědělské univerzity
doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D., Právnická fakulta Univerzity Karlovy
prof. David Storch, Ph.D., Univerzita Karlova
prof. Ing. Miroslav Svoboda, Ph.D., Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity
Mgr. Jan Sychra, Ph.D., Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity v Brně & předseda Jihomoravské pobočky České společnosti ornitologické
Ing. Pavel Šamonil, Ph.D., Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví
Pavel Šremer, místopředseda Společnosti pro trvale udržitelný život
RNDr. Jan Štursa, emeritní vědecký pracovník Správy KRNAP
RNDr. Radim Tolasz, Ph.D., Český hydrometeorologický ústav, zástupce ČR v IPCC
prof. Ing. Mgr. Miroslav Trnka, Ph.D., Ústav výzkumu globální změny AV ČR, Ústav agrosystémů a bioklimatologie Mendelovy univerzity, projekt Intersucho
RNDr. Robert Tropek, Ph.D., vedoucí Laboratoře ekologie společenstev v Biologickém centru AV ČR, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, předseda České společnosti pro ekologii
Mgr. Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické
RNDr. Mojmír Vlašín, předseda Českého ramsarského výboru
Petr Voříšek, Dr., European Bird Census Council (EBCC) & Česká společnost ornitologická (ČSO)
prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc., Přírodovědecká fakulta Jihočeské Univerzity
doc. Ing. Tomáš Vrška, Dr., ředitel Školního lesního podniku Křtiny, Mendelova univerzita v Brně
doc. Ing. Jan Wild, Ph.D., ředitel Botanického ústavu AV ČR